

לדני הנעורים

מעשך. אני מסתכל אך ורק בך. לך אני דואג, דני. לך ולעתיד העם הזה.

***

ב ימי מלחמה, כאשר גורל העם נתון בסכנה, נאלצת המדינה לגייס כל אדם. אין היא יכולה להעבירו בדיקה פסיכרואטיית, כדי להישמר מן הפסיכופאת.

היא נותנת נשק בידי כולם. עולים חדשים מפגרים, שקופחו בגטו של מאראקש ונרטרם שנים למישהו. בני משפחות נחשלות, אשר הוכו בילדותם ביד אב עריץ ומופרע, ומאז מנקרת בלבם תשוקה תת-הכרתית להראות את נחם זרועם לזולתם. בידי אנשים אכזריים תסביך הנחיתות, המאמינים כי מעשה-התעללות יעלה את קרנם בעיני חבריהם. בידי סריסים, הסבורים כי אם יהרגו אדם חסר-אונים יוכיח הדבר שהם גברים. בידי צעירים, שקיבלו מידי מורות מטופשות חינוך שובניסטי חולני.

ישנם כאלה בכל צבא, והם אחת הקללות של כל מלחמה. איש לא יאשים אותנו אם ישנם כאלה גם אצלנו.

אולם אתה, דני, אינך נמנה עליהם. אתה צבר וכן משק. אתה זכית לחינוך המתקדם ביותר בי עולם. מעולם לא נרפת. מעולם לא הוכיח בידותך.

לכן מעשך כל כך מעציב, וכל כך מדאיג. אם יכולת אתה לעשות זאת, משמע שמשורר אינו בסדר, משהו מהותי המחייב את הוריק, את מוריק, את כל העם, לחשבוך נפש עמוק מאד.

כי אומה הנותלת נצחון ומאבדת את נשמתה, שכרה יוצא בהפסדה. ואוי לנו אם נוכל להבטיח את קיומנו הלאומי רק על ידי אבדן כל התכונות שעשו את עמנו יפה, טהור ואצילי.

***

יה זה דווקא לוחם מקצועי שהבין לראשונה כי זרע קטן של רקבון עולק להשחית צבא שלם, עם שלם. יתכן כי עכן היה לוחם לדוגמה, אולם יהושע בן-נון דן אותו למיתה בעוון מעשה שוד קטן. הוא עשה זאת כדי להגן על צבאו מפני התפרקות מוסרית, שסופה הרס פנימי.

יתכן שפשעונו שלא הקמנו סייג למוסר, כדי לשמור על הבריאות הנפשית של האומה הלוחמת. היינו צריכים לכלול בשבועת האמונים של כל כוחותינו המזוינים את הפסקה: "אני נשבע לשמור על טוהר הנשק אשר המדינה מפקידה אותו בידי".

היינו צריכים לדאוג כי החוק הצבאי יכלול חובה של שיפוט-שדה מזורז על כל פגיעה באוכלוסיה בלתי-לוחמת, וכל פגיעה אחרת בטוהר הנשק, חוץ מלקיחת מוכרות אשיות חסרות-ערך, עם עונשים עד מאסר-עולם. היינו צריכים לדאוג כי יוטלו אחריות אישיות ועונש חמור ביותר על המפקד שאינו מביא לדין את סקודו העוברים על חוק זה.

אולם החכמה האמיתית אינה פורמלית, אינה קודקטיבית, אינה חוקית. החכמה האמיתית היא אישית, היא מצפונית, היא שדך ושל חבריך במשפחה הלוחמת.

בלילה, כשאתה לבדך עם עצמך, בתן את עצמך, אם תגיע למסקנה שטוב עשית, הרי אתה אחת מאבידות המלחמה, אבידה טראגית יותר מחברך שנסלו ונפצעו. אם תגיע למסקנה שתעית בדרך, אתה, דני, הנמצח של המלחמה הזאת.

יתכן מאד שלא אתה ולא חבריך תודו לי על מכתבי זה. יתכן שתשנאו אותי. אך כפי שאמר אותו נזיר גרמני: "כאן אני עומד. איני יכול אחרת".

האינדיאנים היו מעטים ומפגרים, והלבנים היו רבים ומפותחים. עלה בידם כמעט לי הכחיד את הגזע האינדיאני הצפון-אמריקאי. דיברו כך גם אנשי הקו-קלוקס-קלאן. הם רצו כי כל כושי יחוויר למראה האיש הלבן. הם המציאו את משפט-הליניץ. בשנה אחת — 1892 — רצחו 231 איש בארצות-הברית. אולם הם היו הרוב המאורגן, ואילו הכושים היו מיעוט דל וחסר-אונים.

גם אתה לא תעלה על דעתך שיש בכוחך להשמיר 65 מליון ערבים במרחב — 40 ערבים לעומת כל אחד מאתנו. הוכחנו את עליונותנו בשדה-הקרב, הודות לך

והיה נשקנו טהור

ולחברייך. אולם רבים ניצחו את הערבים בהיסטוריה, ואיש מהם לא הצליח להשמירם.

אתה מתקרב לגיל 20, דני. לפניך 50 שנה של חיים. את כל חייך אלה תצטרך לחיות בלבו של העולם הערבי הגדול הזה, אתה ובניך ובני-בניך אחריו. אינך רשאי לחשוב על שנה-שנתיים בלבד. חייב אתה לחשוב מה יהיה המצב בעוד 20, בעוד 50 שנה. חייב אתה לחשוב על היום בו יצטרכו שני העמים להושיט את ידיהם זה לזה — אם יהיה יום זה קרוב או רחוק. כל מעשה הרוחה יום זה, ולו גם בשניה אחת בלבד, הוא פשע כלפי המדינה.

תבוסות ומסלות נשכחות. עמים שלחמו זה בזה חברו לא פעם יחד במלחמה הבאה. רק לפני חודשיים ביקרו קצינים וטוראים בריטיים בכנס של ותיקי הקורפוס האסרי-קאי הגרמני, אשר נגדם לחמו, ואשר מכי דוריהם נפלו חבריהם באלז-לאמיין.

אולם אנחנו לא סלחנו לגרמנים. בי זכרם של מעשי זרועינו אינו פג במהרה. **הוא עובר מאח לאח, ומאז לבן, זהו זרע הרוח המצמיח את קצירו הסופה. מעשים קטנים, לכאורה — מעשים שלך ושלי ושל כל אחד אחר — יכולים לתרום תרומה נוראה לקציר זה.**

כל זה יכולתי לטעון, דני. לא אעשה זאת. כי לא זאת הנקודה המכרעת.

איני פוזל לעבר הערבים כשאני דוחה את

המשתמש לרעה בנשק העברי מזיק למדינה יותר מאשר בוגד או מרגל. אין ספק שהוא צדק.

עד כמה שייראה לך הדבר כמזור, יש כוח למצפון-העולם. אין הוא מכריע את גורל המדינות, אולם קשה מאד לשחות נגד זרם זה. סטאלין שאל פעם בלעג כמה דיביזיות יש לאפסיוור והוא הספיק להתחרט על דיעה זו. אין דיביזיות למצפון, אולם מצפון העולם יכול להקשות מאד על פעולתן של דיביזיות.

כל זה יכולתי לטעון לעומתך, דני. אולם לא אעשה זאת. כי הרי לא זאת הנקודה החשובה.

ראיתך הערב הולך ברחוב. אולי תמתה על כי לא קיבלתי את פניך בתרועה, כנאה לקבלת פני לוחם חזור. יכולתי לומר שלא ראיתך. אבל זה לא היה נכון.

ראיתך, דני, והשתדלתי שלא להיפגש איתך. ידעתי שפגישה זו תכאיב לי, שאפחד להסתכל בעיניך, שכל מלה מדברייך תזכיר לי את אשר שמעתי.

אולם בבואי הביתה, גברה בלבי ההכרה שנהגתי כפחדן. הדברים חייבים להיאמר — למען בריאותי שלי ולמען בריאותך שלך, דני. הרי הם לפניך.

***

א בוא ישר לעיני. שמעתי כי עשית מעשה שלא ייעשה. מעשה המשנה ל' לחוטיך את דמותך בעיני.

אילו עשית זאת בלהט של קרב, הייתי יכול לסכות. לא הייתי מצדיק את הדבר, אך הייתי יכול לומר לעצמי: זהו מבחן עליון אשר כל אדם עומד בו כיכולתו, ורק מי שמצפוניו נקי לחוטיך רשאי לזרוק את האבן הראשונה על רעו. מצפוני אינו נקי.

אולם אתה עשית את אשר עשית מחוץ ללהט הקרב, בדם קר.

יכול אתה לטעון לעומתי: "מי שמר?" יכול אתה לדחות בועם את טענתו של כל אדם שלא עבר איתך את אשר אתה עברת. שלא היה במקומך. לא תצדק. רוב הנאים אלך עתה בטענות הם אנשים שעברו את בגוליי הקרב כמך, בסיבוב הראשון או השני.

אולם גם זה לא חשוב. זכותם לבוא אליך בטענות אינה ניתנת לערעור, כי בשמם נשאת את נש"קך. כל אשר עשית, מחייב את חברייך לנשק, אשר רובם הגדול מתנגד למעשים מסוג זה וסולד מהם. כל אשר עשית מחייב את כולנו, בני העם הזה אשר אתה אחד מבניו וזחמיו.

על כן, דני, אין מנוס מן החשבון.

***

י בודתי לפתוח ולומר כי הבאת נזק עצום למדינה ולעם היהודי. תהיה זאת האמת המרה.

קטנה המדינה, ואין בה סודות. לא זו בלבד שהיא מוקפת אויבים, אלא שלא חסרים האויבים גם בתוך גבולותיה. על כן, כל פרט ופרט, סופו להתגלות ולהגיע אל אוזני העולם. כמעט לכל מעשה ישנם עדים, וסופם של עדים אלה לספר את אשר הם יודעים.

החשבת כי מעשך יכול היה לספק חומר הסתה בידי שונאי-היהודים בכל מקום, וכי הוא יכול לזרוע את זרע הפורענות בלבם של אותם שלא היו עוד שונאי-היהודים את-מול-שלושם?

ברפיה נעשה מעשה, שיש לו הצדקה צבאית, בניגוד למעשה אשר אתה עשית. האם עלה על דעתך כי אפילו מעשה כזה, עם כל הכורח הצבאי שהיה בו, הנחית מכה איומה על סיכוייה של ישראל להחזיק בחלק זה של ארץ-ישראל, ופלא את הדרך בפני הקמת בוס יורש על ארמת הארץ?

אחרי שארבעה פרשתי כפריקאסם, אמר אחי מחברי הכנסת — היחיד מבין כל חברי הכנסת, מלבד הקומוניסטים, שהיה לו אר-מץ-הלב לדבר בבירור על פרשה זו — כי